

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . 50 K Félévre . . . 220 K
 Negyedévre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDANY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Főlelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A sajtó felelőssége

Az ezeréves haza szétrombolásáért, a mérhetetlen nyomorért és szenvedésért, melyben a magyarság milliói szynlódnek ma, csak azok a liliputi bűnösök és sokszor félrevezetett áldozatok bűnhődtek meg eddig, akik távolról sem szolgálhatnák méltó elégtételt a hazán elkövetett szörnyű gaztettért. Az értelmi szerzők, a felbujtók, a lázítók és izgatók a külföldön élők világukat, vagy a szerkesztőségek íróasztalainál huzódnak meg egyelőre még csendben és észrevétlenül, de mindig készen arra, hogy a sajtószabadság leple alatt rárontsanak a védtelen magyar népre és ismét elrabolják hitét és bizalmát önmagában.

A külföldön sütkérező Károlyi Mihályval, Kohn-Kun Bélával és cinkostársaikkal szemben nincs elég hatalma és ereje ma a kormánynak a végleges leszámolást megejteni, de igenis van és kell lennie a romboló sajtóval szemben.

Erkölcsei lehetetlenség, hogy ugyanazok az újságok, kiadók, ugyanazok az újságírók, akik az ország szomorú sorsát előre elkészített tervszerű manőverrel, évtizedes, kitartó aknamunkával fokónként vitték a lejtőre, azok most ugyanazt a munkát végezhessek a keresztyén türelem és megbocsájtás védelme alatt. Csak a szemét kell kinyitnia annak, aki látni akar. Az ország úgynevezett „liberális“, magyarul: zsidó sajtója nap-nap után szemérmelenebb modorban támadja és ócsárolja a keresztyén Magyarország tartópilléreit, „divatos örületnek“, „beteges állapotnak“ nevezgeti a megújodást létrehozó keresztyén nemzeti irányzatot. A sorok között pedig egyre nyiltabban és leplezetlenebbül csinál propagandát a bűnös mult destruktív irodalmának és léha erkölcsi felfogásának. A konszolidáció és a békés munka helytelenül értelmezett jelszava hovatovább odajuttatja a keresztyén gondolatlan lábra kapni, erőhöz jutni kezdő Osonkamagyarországot, hogy ismét a destrukció keríti méltelyező és bomlasztó hatalmába.

A keresztyén kormánynak nem szabad tovább tétlenül néznie azt a vakmerő játékot, mely a haza számlájára folyik a kulisszák mögött. Nem szabad jelszavak rabjává szegődni és nemcsak futni hagyania a súlyosan vétkezőket, hanem még újabb aknamunkájuk előtt is szemet hunyia. Erős akarattal, bátor lélekkel kell felvetnie és megoldani a **sajtó felelősségének kérdését**, mely semmiesetre sem maradhat nyílt kérdés tovább és nem lehet a nemzetel szemben fennálló tartózkodás esztelenül engedett nagy tétele. Ezt a kényes és fontos kérdést a tisztességes, ha-

zafiasan gondolkodó összes néprétegek közmegegyezésére kell sürgősen rendezni. Épen azért már ez alkalommal sietünk nyomatékosan hangsúlyozni, hogy nem tudnánk helyeselni olyan megoldást, mely az elbírálást a kormánynak vagy közigazgatásnak a hatáskörébe juttatná. Egyedül helyesnek és elfogadhatónak azt tartjuk, ha ezt a feladatot a teljesen független bíróság végezné, mely egyedül áll fölötté a pártoskodás gyanújának is. Gondoskodjék tehát a kormány arról, hogy a független bíróság indíton haladéktalanul vizsgálatot

a napisajtó forradalmi működése ügyében, tegye bírálat tárgyává a román megszállás alatti magatartását is és csak azt a sajtót engedje zavartalanul tovább dolgozni, amely teljesen garanciát nyújt arra, hogy az ország létérdekeit nem veszélyezteti.

Olyan kötelesség ez a nemzetel szemben, amely alól nem térhet ki a kormány, ha valóban feladata magaslatán áll és kötelességét lelkiismerete szerint becsületesen akarja teljesíteni.

Itt a tizenkettedik óra . . .

Szent-Királyi Tivadar és Freund Jenő pöre

Freundot I havi fogházra és 6000 korona pénzbírságra, Szent-Királyit I havi fogházra és 4000 koronára ítélték

Élénk emlékezetében van még a közönségnek az a botrányos eset, amit a zsidók és a szabadkőművesek a december 22-iki városi közgyűlésen műveltek. A közgyűlési botránynak egyik része, vagy talán tetőpontja volt az, amit dr. Freund Jenő, az internálás alól csak nemrégiben megszabadult és még mai napig is rendőri felügyelet alatt álló ügyvéd és hitközségi elnök elkövetett. Ugyanis Freund Jenő Szent-Királyi Tivadar iparkamarai elnököt, a róm. kath. hitközség elnökét, amint éppen távozában volt, megtámadta és sértő szavakkal illette; kicsi hijja, hogy tettelegességre nem került a sor. Szent-Királyi büntető feljelentést tett Freund ellen becületsértés miatt.

Ma tárgyalta a pert a járásbíró.

Bíró Botta István volt. Szent-Királyi Tivadar képviseletében dr. Debreczeny Barna, dr. Freund Jenő képviseletében Lengyel Béla ügyvédek jelentek meg. Elsőnek Freund Jenő személyi nacionalitását állapítják meg. Kiderül, hogy párbaj vétség miatt már két ízben is büntetve volt. Ezután Debreczeny Barna előterjeszti a vádat. December 22-én tartott városi közgyűlésen Szent-Királyi Tivadar felszólalása után kiment, az ajtóban összeháborított Freund Jenővel, aki ráriált: „El akarsz szólni gazember, mit mondtál rólam, te bitang?!“ Becületsértés miatt emel vádat.

Ezután Freund Jenő dr. mondja el védekezéseit. Rettenetes bőbeszédűséggel beszél. Elmondja, mily ártatlan szerepet folytatott mindig. A proletárdiktatura után mégis olyan vádakot hangoztattak, hogy a láncereskedelem és az árdragítót védte, a munkássággal keresett összeköttetést, hogy a maga és a zsidóság céljaira megnyerje, ezért pénzt osztott ki a munkások közt és hogy a keresztyén vezető embereket feljelentette a románoknál. Ezeknek az eredetét Szent-Királyinak tulajdonítja. A nemzeti hadsereg bevonulása után Szent-Királyi a tettek terére lépett s keresztülvítte, hogy internálási eljárást indítsanak ellene. Öt hónapig és 18 napig volt letartóztatva. Szent-Királyi el is dicsekedett vele, hogy ő tette ezt és fogvatartása érdekében tovább is eljár. 1920 szeptember 5-én szabadult fogságából miniszteri rendelkezés folytán, amelynek tartalma szerint azonban továbbra is figyelendő oláh barátsága miatt.

Ilyen körülmények között történt a december 22-iki közgyűlés. Dél előtt 11 óra felé az utcán találkozott Tafler Ignáccal, aki értesítette, hogy a közgyűlésen épen most Szent-

Királyi olyan kijelentéseket tett, hogy a láncosokat védi, a kereskedelmet ő súlyosztotta le. Majd később Balkányi Ede értesítette, hogy a közgyűlésen a katolikus templomtelek kérdésénél Szent-Királyi a zsidókérdésről beszélt, s azt mondotta:

— Vannak tisztességtelen zsidók is, akik károsak a városra és a tisztességes kereskedelemre, ilyen például Székely Imre és Freund Jenő, aki mint hitközségi elnök minden láncost és árdragítót védett és a kereskedelem lezüllésének főokozója.

Erre kitört belőle az indulat, felrohant a közgyűlésre. A polgármesteri titkár előszobájában találkozott Szent-Királyival s ekkor mondta indulatában:

— Hová szököl te gazember, gyere vissza, majd leszámolok veled!

— Erre Szentkirályi azt felelte a körülállók felé:

— Jegyezzék meg jól, mit mondtott ez a gazember! s eltávozott. Ezután ő bement a közgyűlési terembe, ahol teljesen lehiggadt s beszélt is. Utána Szentkirályi beszélt s azt mondotta, hogy ő előle menekült. — Erre közbeszólt: A „pofon elől menekült.“ Szentkirályi további beszédében impertinens embernek nevezte. Végül bejelenti, hogy **viszonydat emel Szentkirályi ellen becületsértés és rágalmazás miatt a közgyűlésen tett kijelentései folytán.**

Ezután Szentkirályi Tivadart hallgatják ki. A Freund által előadott tények közül beismeri, hogy azt mondotta, miszerint Freund a galíciaiakat és üzelmeket politikai és más befolyással elősegítette; ezeket bizonyítani fogja. Nem felel meg a valóságnak, amit a munkásság ellátására vonatkozólag Freund előadott. Ő csak azt mondotta, hogy egy ismeretlen társaság előzött meg bennünket a munkások ellátásában, amint azt nem is tudtuk megállapítani. Azt sem mondotta, hogy Freund Jenő és társai jelentették fel őket a románoknál pogrom előkészítése miatt, hanem csak azt hogy hírlik, amint hogy tény is, hogy ezen hír miatt Bernolák Nándor és Haendel Vilmos doktorok elmenekültek Debrecenből.

Az sem igaz hogy Freund internálása végett saját kezdeményezésére bármit tett volna, csupán a rendőrhatalóság felhívására nyilvánította ez irányban véleményét. Egy ízben Polonyi Dezső, Freund védője nálla járt Freund érdekében s nagyobb összeget ajánlott fel jótékony célra, ha Freunddal szemben enyhíti

felfogását, Ezt ő megtagadta, mivel Freundnak a kereskedeleme veszedelmes és káros működését lehetetlenné kell tenni. — A december 22-iki városi közgyűlésen, ahol a zsidók szokatlanul nagy számban jelentek meg, mivel a Kölesönös Segélyező Egylet gyűlésén már támadásnak volt kitéve, a templomtelkek megadásánál néhány hasznos működésű zsidó érdemeinek felsorolása után kijelentette, hogy vannak káros működésűek is, akik a tisztességtelen kereskedelem megerősítésében közreműködtek, így dr Freund, aki a nem kívánatos árdrágítók és láncosok érdekeinek megóvásánál mint hitközségi elnök is közreműködött.

Ezeket már évekként ezelőtt is hangoztatta. Ezután a takarékpénztár hívására el kellett hagynia a közgyűlést s kimenetkor érte az inzultus.

Ez volt élete legnagyobb megpróbáltatása, mert látszott, hogy nyílt provokáció. Igyekezett történeti magát. Arra nem emlékszik, hogy Freundot impertinens embernek nevezte. Azt nem hallotta, hogy Freund azt mondta volna, hogy a pofon elől menekült.

Ezután Debreceny Barna Szentkirályi nevében e köz és jogos magánérdekre hivatkozva kéri a valóság bizonyításának elrendelését. Annak igazolására, hogy Freund több rendőrségi tisztviselőt, mikor a zsidó visszaélést elkövetőket megbüntették, terrorizált és megfenyegette, hogy „majd szüksége lesz még rám” s hogy hitközségi elnökségét a tisztességtelen kereskedők, mint Kupfer, Erdélyi, Rosenthal stb. védelmére használta fel, továbbá az oláh barátság bizonyítására kéri kihallgatni Mile Pál, Komlóssy Pál, Rugonfalvi Kis Károly, Fáber Kálmán, Pasty Ferenc rendőrtiszteket. Béke Lajost pedig annak igazolására, hogy már évekként ezelőtt figyelmeztette Szentkirályi a tisztességes zsidókereskedőket a Freund káros működésére.

Freund védője ellenzi a valóság bizonyítását, amit a járásbíró el is utasít.

Ezután Debreceny Barna határozott beszédben mutatott rá a zsidóság terjeszkedésére, Freund Jenő káros működésére. Szigorú büntetést kér, mivel a pénzbüntetés nem elég súlyos Freund megbüntetésére.

Ezután dr Freund Jenő védője emelkedett szólásra, melynek végétével Batta járásbíró délután két órakor kihirdette az ítéletet, mely szerint a királyi járásbíró dr Freund Jenő becsületsértés vétségében bűnösnek mondta ki és ezért 1 hónapi fogházra és 6000 korona, ugyanekkor Szent Kirdlyi Tivadart rágalmozás vétségéért 1 hónapi fogházra és 4000 korona pénzbírságra ítélte el. Mindkét elítélt védője felebbezett.

Lengyel-román szövetség

Bécs, febr. 8. (N. St. t. j.) Sapieha lengyel külügyminiszter kijelentette, hogy Lengyelország és Románia szövetséget kötött egymással.

Halálbüntetés helyett fegyház

Budapest, febr. 8. (Nemz. St. tel. jel.) A budapesti büntetőtörvényszék ma hirdette ki Dutek bécsi pincér, a Népszínházi-utcai rablógyilkos ügyében a kormányzó döntést. Dufeket ugyanis a rögtönítélő bíróság halálra ítélte, amit azonban a kormányzó kegyelme életfogytiglani fogházra változtatott át.

A Független Polgári Párt

A „Független Polgári Párt” szervezkedésével a helyi sajtónak az a része is kezd foglalkozni, amely nem jó szemmel nézi, hogy a tősgyökeres debreceni polgárság is megakarja alkotni a maga politikai szervezetét, amely osztályuralmi és felekezeti torzsalkodások nélkül egyedül a keresztyén nemzeti politikai irányt szolgálja.

Illetékes helyen érdeklődtünk a pártszervezés ügyében s az alábbi megnyugtató felvilágosításokat kaptuk:

— A független érzésű polgárság a legnagyobb örömmel üdvözlözi az új pártalakulást,

mert ennek a programjában találja fel azokat a politikai elveket, amelyek nemzeti hagyományainak megfelelnek.

Kérdést intéztünk dr Bacsó Dezsőnek hírlapi nyilatkozatára vonatkozólag is, mire azt a választ nyertük, hogy: a „Független Polgári-párt”-nak a Bacsó Dezső elnöklei alatti párthoz *tényleg nincs semmi köze*. A függetlenségi eszmék tekintetében azonban épp ellenkezőleg áll a dolog. Ezekhez nemcsak köze van az új pártnak, hanem a *párt politikai irányának alapját a függetlenségi eszmék képezik*. Minthogy pedig ezek nem egy párt kisajátított tulajdonai, hanem a nemzet politikai közkinccsei: természetes, hogy akár a párt programja, akár a párt elnevezése elleni tiltakozás meddő munka.

— Az új pártalakítás szükségességét különben maguk azok a régi függetlenségi érzelmi polgárok érezték legjobban, akik a függetlenségi pártnak évtizedeken keresztül oszlopos tagjai voltak. Hogy miért, azt a legközelebbi múlt szomorú eseményei magyarázzák meg.

— A függetlenségi és 48-as párt vezetése ugyanis az utóbbi időben azoknak kezébe került, akik nem tudtak eléggé éles határovo-

nalat húzni a függetlenségi és az internacionális (nemzetközi) eszmék közt. Hiszen Lovász Márton nemrég is a baranyai magyarok kinzójával: Linder Bélával tárgyalt! A függetlenségi és 48-as országos párt vezetősége pedig ennek a Bécsbe kivándorolt Lovásznak köszönetet szavazott. S imé, most mit látunk: az országos függetlenségi és 48-as párt vezetését a Lovásznak köszönetet szavazók akarják átvenni. Ezért tartották szükségesnek a debreceni, igazán független érzelmi polgárok az új párt alakítását.

— A második főszempontunk az volt, — szintén hagyományainkhoz hiven — *a felekezeti kérdést távol tartjuk a politikától*, mert mi az egyháziak politizálását nemcsak a higgadt politikára, de elsősorban magukra az egyházakra nézve is veszélyesnek tartjuk.

— A Független Ujság elnökülésére csak az a megjegyzésünk, hogy bár az ő címében is benne van a független jelző, mégis azt hisszük, hogy a debreceni ősi polgárság sohasem kérdezte s most sem kérdezi tőle, hogy milyen pártba menjen, hanem ő tőle függetlenül fog afelett határozni, eként függetlenül fog maradni a Független Ujság *jelenleg* kormánytól független elveitől.

A város mint munkaadó

Panaszkodnak a világítási vállalat munkásai

Panaszos emberek jártak Szerkesztőségünkbe. Munkások, dolgozó emberek. Mostoha sorsuk készítette őket erre a lépésre. Vége-hossza nincsen a sok panasznak, keserűségnek. Köztudomású, hogy a munkások helyzete sohasem volt a legrozsásabb, a legirigyreméltőbb, de a mai időben sokszorosan meg kell szenvedniük a mindennapi kenyérért, a megélhetésért, így sokszorosan kötelességünk, kötelessége minden testületnek, városnak, államnak a munkások helyzetén való segítése. A napokban a Világítási Vállalat több munkása járt nálunk. Munkaadójuk, Debrecen sz. kir. város ellen volt panaszuk. Ugyanis a város a lehető legmostohábban bánik velük, minden vonalon mellőzésben, nemtörődomségben van részükhöz. Pedig a városnak, mint erkölcsi testületnek kellene jó példával előljárni s megmutatni a nyereszkesedésen alapuló társaságoknak, ime, így kell bánni a munkásokkal! Az állam, amely pedig szintén igen szűkkeblű, még az is jobban törődik munkásai anyagi jólétével. De ugyálszik, a város vezetőségének nem fontos a munkásság érdeke.

Panaszolják a munkások, hogy a város a Világítási Vállalat régebbi alkalmazottjai véglegesítése és a munkások természetbeni ellátása tekintetében egy lépést sem tett. Egyet ugyan mégis tett. Felemelték a munkások fizetését heti 160 koronával, de ugyanakkor felemelték az élelmiszerek árát 50 százalékkal, sőt a 160 koronából 80 koronát levontak az élelmiszerek felemelt árába.

Hát igen, ez a gazdálkodás legegyszerű-

rűbb és legraktikusabb módja; amit a jobb kezünkkel adunk, ugyanazt elvenni a balkezünkkel.

Ezzel szemben mit kívánnak a Világítási Vállalat munkásai. Nem többet, mint a Máv. műhely munkásai, vagyis amit az állam már megad munkásainak.

Kérik havonként a munkások és családtagjaik részére kedvezményes élelmiszerek kiszolgáltatását; és pedig, lisztet, zsírt, cukrot, burgonyát stb. a következő mennyiségben és árak mellett. Lisztet családtagonként havi 8 kilogram kenyérlisztet 70, főző és 0-ás lisztet 150 filléres, zsírt családtagonként 80 dgramot 16 koronás, cukor 80 dekagram 360 filléres árban.

A fűtőanyag emeltesék fel arra a mennyiségre, amilyen mennyiségben azt a Máv. műhelyi munkások kapják. A kiosztás ugyanazon árban történjék.

A munkások közül annyi kipróbált ember amennyit a gyár üzeme feltétlenül igényel, rendszeresítették és bizonyos meghatározott időn túl (2 év) kineveztesék. Kívánják a városi nyugdíjgyenyesek között való felvételt. Rendszeresített munkás betegség esetén félévig teljes fizetést kapjon, úgy mint a Máv. műhelynél. Lakbérpótlékot kívánnak és amennyiben naturalia nem áll rendelkezésre, annak piaci árát. Ezt kéri a munkások. Felhívjuk a város vezetőségének a figyelmét erre. Intézkedést kérünk, de minél hamarabb, minél gyorsabban, mert a dolog sürgős. Ezt kívánja a város és ezt kívánja a munkásság érdeke.

Hogy működnek a sajtó-sakálók?

A zsidó-lapok szemérmetlen hazugságai

Mai vezető-cikkünkben szóvá tesszük az éledező sajtó-sakálók működését és rámutatunk arra, hogy az ország elsőrendű érdekei követelik meg a keresztyén magyar kormánytól a sajtó berkeiben való mielőbbi nagy takarítást. Cikkünk vezérgondolatát, a közvélemény tárgyilagossága és a tényeknek megfelelően való informálását az a szomorú valóság tette indokoltá, hogy a zsidó-liberál lapok újabban az újságírói tisztesség rovására is hajlandók az események elferdítésére és hamis színben való feltüntetésére.

Jellemző adalékul szolgálhat erre a közelmúlt napokban Ferdinándy Gyula belügyminiszter szájába adott az a nyilatkozat, mely a fővárosi zsidó-lapok hasábjain látott napvilágot, s amelyre vonatkozólag Ferdinándy belügyminiszter a Nemzeti Ujság munkatársa előtt a következőket mondotta:

— A szájamba adott nyilatkozatnak leg-

feljebb 10 százaléka igaz. Igaz tudniillik, hogy Debrecen kálvinista főispánt kap, de ennek a felekezeti okoktól eltekintve, fontos pénzügyi okai vannak. — Költségkímélés szempontjából ugyanis akként határozunk, hogy Hajdumegye főispánja ideiglenesen lássa el Debrecen főispáni teendőit is. Így kerül tehát Szomjas Gusztáv Debrecen főispáni székébe.

— A Templomegyesület jelenlegi alapszabályai nem felelnek meg a fennálló kormányrendeletnek. Az alapszabályokat tehát visszavontam az egyesületnek, amely újból határozni fog és csak akkor kerül elő az alapszabályok ügye végleges döntésre. Addig természetesen az egyesület működését nem engedélyeztem.

— Ha a rendőrség hibákat követett el, úgy a vizsgálatot mindenesetre elrendelem, de természetes, hogy a legteljesebb tárgyilagosság vezet e tekintetben,

HIREK

— **Bójtai istentisztelet.** Az ág. hitv. ev. templomban (Miklós-u. 3.) hamvazó szerdától kezdődőleg virágvasárnapig minden szerdán a. u. 5 órakor istentisztelet lesz. A mai istentiszteletet Jacobi R. Viktor, h. lelkész végzi.

— **Szegedi katolikusok a debreceni reformátusokhoz.** A Szegedi Katolikus Kör levelet intézett a debreceni református egyházközösséghez, melyben a következőket írja: Tekintetes egyházközösség! A Szegedi Katolikus Kör 1921 január 31-én megtartott választmányi ülésén mélyszégyen felháborodásának adott kifejezést a debreceni Nagytemplomban történt gyalázatosságok miatt. Amidőn a legnagyobb katolikus város legelső kultúregyesülete a legnagyobb református város egyházközösségének ezt tudomására hozza, egyben *testvéri szeretetéről* és arról biztosítja, hogy *a templomot ért sérelem a mi sérelmünk, az egyházat ért megbotránkozás a mi megbotránkozásunk is.* Testvéri üdvözléssel dr. Dobay Gyula s. k. világi elnök, volt kormánybiztos főispán, Várhelyi József s. k. egyházi elnök, prépost-plébános.

— **Beszűntetik a díjnokok háborus segélyét.** A minisztertanács 1920 év november hó 26-án tartott ülésében határozatként kimondotta, hogy az összes közhivataloknál, intézeteknél és vállalatoknál alkalmazott díjnokok részére az 1915 évi 1000 E. M. rendelettel vagy az ebben a rendeletben lefektetett elvek megfelelő alkalmazásával engedélyezett havi segélyek 1920 év december hó végével megszűntetendők.

Tekint a sokat tépett, a háboru következményeit, drágaságot, koplalást, sanyargatást, nyomort leginkább megszenvedett tisztviselői kart, illetve annak egy részét újra sújtja az az átok, amely a tisztviselői kar megszervezése óta fekete madárként véres vijjogásával állandóan üldözi ezt a jobb sorsú méltó, szegény megcsönkített hazánk felépítésén teljes erejéből munkálkodó társadalmi osztályt.

Nem akarunk belemerülni a tisztviselői kar bajainak részletezésébe, csak engedjék meg nekünk, hogy egy kérdést tegyünk fel: Kinek van ma legszánalomraméltóbb helyzete? A felelet nem lehet más, mint: a tisztviselőnek; csekély fizetés, amelyből családját urimódon kell eltartania, mellette az erejét felőrlő munka és ime most ez az érdemes osztály legkisebb fizetésű tagjaitól a díjnokoktól is elveszik azt az összeget, ami fizetésének majdnem felét teszi ki, a háborus segélyt.

Igy a díjnokok csak havi 3-400 koronáért lennének reggel 8-tól 2-ig a hivatalban s végeznék a legnagyobb munkát. Ez emberileg képtelenség. Ma midőn egy 18-20 éves kocsis gyerekeknek egy 60-70 ezer koronát kitevő komenciója van, egy díjnokot nem lehet 3-400 koronával kielégíteni.

— **A román demarkációs vonalon határozás** lesz február 15-től kezdve, az oláh intézkedése folytán.

— **A debreceni tankerület Géresi Kálmán emlékéért.** Az általános részvételben, melyet Géresi Kálmán halála mindenfelé keltett, az első között vesz részt a debreceni tankerület, melynek igazgatóságában az elhunyt közel negyedszázadon keresztül nyugartéki munkásságot fejtett ki. A tankerület állami rendeltetés és vezetési alatti iskoláinak tanárai és tanulóit gyűjtést indítanak Géresi Kálmán nevét viselő alapítványra, melynek kamatát évente és intézetenként főként a tankerületbeli középiskolák egy-egy olyan kiváló növendéke fogja elnyerni, aki a magyar irodalomban és hazai történetben, az elhunyt főigazgató kedvelt szaktárgyaiban a legjobb eredményt érte el.

— **Keresztyén kaszinó Nyirbátorban.** A zsidóságtól annyira megfertőzött Szabolcsmegyében is megmozdult az eddig lenyűgözve tartott keresztyén társadalom — A nyirbátori kaszinó tisztújító közgyűlésén egy manőver által zsidók és ragadákaik kerültek vezető állásokba. Erre a vidéki és nyirbátori keresztyén közönség kimondta, hogy a kaszinóból kilép és új kaszinót alapít. — E célra már több mint 200.000 korona gyűlt össze. Örömmel üdvözljük a megmozdulást, mely annak a jele, hogy a keresztyén közönség nem hajlandó tűrni a zsidók vezető szerepét.

— **Milliomos lett** egy szegény bécsújhegyi gyárimunkás, mert régi családi levelei közt lett egy ritka bélyeg, amelyért legutóbb 116 ezer frankot adtak Párisban.

Pártszövetség, vagy koalíció?

A válság megoldásának nehézségei

Budapest, febr. 8. (N. St. t. j.) Az egységes kormányzópárt alakítására vonatkozó eddigi tárgyalások zátonyra jutottak. A keresztyén nemzeti párt tagjai csütörtökön este értekezletet tartanak, amelyen rekonstruálni fogják a pártot és új vezetőséget választanak.

Teleki Pál gróf miniszterelnök tegnap és a mai nap folytatta a kormányzópárt válságának megoldására vonatkozó tárgyalásait. Ma délelőtt elsősorban a keresztyénszocialistákkal tárgyalt. Már most megállapítható, hogy a válságnak egységes kormányzópárt alapján való megoldása meghiusultnak tekinthető s most már csak koalíció, vagy pártszövetség alapján lehet azt keresni. A kisgazdapárt kinyilatkoztatta, hogy ezen az alapon hajlandó tá-

mogatni a kormányt s koalícióra a keresztyén párt is hajlandó. A tárgyalások során nyilvánvaló lett, hogy a királykérdést minden áron ki kell kapcsolni. Nem szabad megtörténnie annak, hogy kormányválság legyen a királykérdés miatt, amint egyáltalában megengedhetetlen, hogy Magyarországon egyik politikai válsága másikat érje.

Budapest, február 8. A volt disszidensek álláspontjáról egyik vezető tag a következőket mondotta:

— Tartózkodó álláspontot foglalunk el, mert az egységes párt felbomlásának semmi tárgyi okát nem láttuk. Az ország érdeke nem engedi meg, hogy a robbantó emberek működése sikerrel járjon. Soha idősebbnélnebb parlamenti válság Magyarországon még nem volt.

— **Esküvő.** Tegnap tartotta esküvőjét moldovai Stojanov Milán huszárcapitány Petzkó Adriennéval, a debreceni úri társadalom egyik legkedvesebb tagjával, dr. Petzkó Ernő tanárnak, a Casino igazgatójának és nejeinek Vargha Irénnek leányával. Mint tanuk szerepeltek: Keil Elemér ezredes ténparancsnok és dr. Vargha Elemér tb. főjegyző, városi tanácsnok. Délután hat órakor a menyasszonyi háznál adta a szép frigyre az egyház áldását S. Szabó József lelkész-tanár.

— **A tejforgalmat nem teszik szabaddá** Budapesten, mert az a fővárosi tejjelátvitelének teljes esődjére vezetne. Megmarad az eddigi központi kezelés.

Köröznek egy terroristát

A vörös rémuralom rejtelmeibe élesen bevilágító iratokat kapott a debreceni rendőrség a napokban. Egy terrorista zsidó aktái. A budapesti rendőrség megkeresést intézett a debreceni állományhoz, hogy rendelje el Stern Mózes terrorista körözését, egyben elküldte aktáit. Ezek között van Sternnek a forradalmi törvényszék előtt tett vallomásától szóló jegyzőkönyv, melyben elmondja ténykedéseit az az emberbőrbe bujt állat. Szörnyű dolgok. Elmondja a jegyzőkönyvben Stern, hogy 1919 április 21-én a sárói Szabóttól kapott rendelkezés folytán felállított terrorcsoportja a bihari vörös ezredhez csatlakozott, s mint ismeretes, Derecskén lelőtte Meisner önkéntest. Majd 1919 április 25-én Cegléden időző Szamuelli hóhértól azt a parancsot kapta, hogy négy társával keljen át a Tiszán és hozzon hirt Debrecenből és Nagyváradról. Kapott is 4 ezer koronát ezért a vállalkozásáért, de ő a pénzzel Budapestre utazott s ott civilruhákát vásárolt, majd Ceglédre ment, hol Gábor Mózes politikai megbízott azt parancsolta neki, hogy utazzék Abonyba s Szolnokról is hozzon neki hirt. Abonyban a fehérek letartóztatták és halálra ítélték. Másnap azonban lövöldözést hallott s mikor a vörösek Abonyba megérkeztek, fogdája ablakát kitörte, majd azokat a fehérgárdistákat, akik őt letartóztatták, Szamuelli engedélyével *sajátkezűleg felakasztotta*. Azután elment Szolnokra, ahol az ott időző népbiztosok a Tiszántútra küldték, minthogy azonban nem tudott a Tiszán átkelni a kiöntésűtől, a tulsó parton pedig fehérek voltak, Gyöngyösre ment. Gyöngyösön ellenforradalom volt annak idején, melyet ő vörös cinkosával elfojtott és az ellenforradalom vezetőit, többek közt Csipkay századost is a rögtönítélő bíróság ítélete folytán, *sajátkezűleg felakasztotta*. Stern májusban, minthogy a Szamuelli pénzzel nem tudott elszámolni, letartóztatták, majd Lukács György népbiztos június 16-án szabadlábra helyezte, másnap pedig megszüntette ellene az eljárást.

A kommunizmus után megszűnt Buda-pestről és azóta szűkésben van. Most a rendőrség körözi Stern Mózeset, aki Gyulafehérváron született. Nem lehetetlen, hogy jelenleg is ott van.

— **A katonai beszerzési csoportnál** 203-tól 684 folyószámig előjegyzett fautalványok a holnapi naptól kezdve beválthatók lesznek. A fautalványok a beszerzési csoport irodájában kizárólag délelőtt 9-12-ig és délután 3-4-ig vehetők át. Aki az utalvány kiváltásáról 8 napon belül nem gondoskodik, igényét ezen kiutalásból elveszti.

— **A Keresztyén Nemzeti Egyesülés pártjának** debreceni csoportja dr. Haendel Vilmosné elnöklelte alatt tartotta meg választmányi ülését. A választmány részletesen foglalkozott azokkal a tárgyalásokkal, melyeket a kiküldött bizottság az együttműködés céljából a kormányzópárt másik részének helyi csoportjával folytatott, amelyek azonban eredménytelenek maradtak. Így visszanyervén a párt teljes akció-szabadságát, újból megkezdte működését. A pártvezetőséget felújítja részben a régi, kipróbált erővel, részben pedig értékes elemekkel, melyek a múlt évi nemzetgyűlési választások óta lettek a párt tagjai. A választmányi ülés legfontosabb tárgya volt a párt közgyűlésének előkészítése, mely még e hó folyamán lesz a nemzetgyűlési képviselők, az országos párt vezetőknek a részvételével.

— **Aláírásokat gyűjtenek!** Nem fér a bőrében a keresztyén társadalom békéjét minden eszközzel megbontani igyekvő maffia. — Legújabbán aláírásokat gyűjtenek suttymban. Ivetket hordoznak körül a városban házról-házra, gyanútlan emberekkel aláíratták és tovább surrannak fonni-szöni a cselszövényes hálót. Ujabbán Sággy Lajos rendőrfőtanácsos eltávolítására gyűjtenek aláírásokat. Tudják jól hogy ennek így se lehet sikere, azonban az a cél, hogy a sok herculeával Sággyt elkedvetlenítsék és megúrván az örökös piszkálódást maga kérje elhelyezését. — Így pécezük ki egyenkint azokat, akiket alattomos utjunkban akadálnak találunk.

— **Megvont postai szállítási jog.** A kereskedelmi miniszter a Bécsben megjelenő „Proletár” című kommunista sajtóterméktől a postai szállítási jogát megvonta.

— **Jelentkezzenek az alábbi menekültek.** Felkérem Hollósi Lajos rendőrtiszt, Torpay János, Bara Mihály, Nagy Sándor jegyző, dr. Pirker Ede tb. főszolgabíró urakat, hogy menekülési segélyük ügyében a hivatallal címüket közölni sziveskedjenek. — Menekültügyi kirendeltség.

— **Megint kevesebb szén jött.** Napok óta megint nagy visszaesés van a szénszállítás körül. Három nap óta a napi 80 tonnának még a felét se kapta a világitási vállalat. 7-én is csak 55 tonna érkezett. Egyelőre még az eddigi korlátok közt lesz villamosáramszolgáltatás.

— **Életunt cselédlány.** Kristó Boriska 18 éves gávai születésű cselédlány, tegnap reggel Kosuth-utca 42. szám alatt levő szolgálati helyén lysoformot ivott, súlyos sérüléseivel beszállították a kórházba. Tettének oka, mint az hátrahagyott leveléből kitűnt, szerelmi bánat.

Egy oláh rablógyilkos A román hatóság a határon megkereste a magyar hatóságokat, hogy rendelje el Margarács Péter román katona körözését. Mi előttünk ismeretes már ez a név. Ugyanis napokkal előbb ezt a Margarács Pétert, aki lopással volt vádolva, át akarták adni a román hatóságnak, azonban utközben megszökött. Végre sikerült átadni, mert közben elfogta a debreceni rendőrség Margarácsot, aki azonban a románoktól is megszökött. Mezőkeresztesnél adták át néhány nappal ezelőtt Margarácsot a románoknak, kik vonatra ültették. de az a robogó vonatról leugrott. Most kéri a román hatóság a magyar hatóságokat, hogy rendeljék el Margarács Péter körözését, aki Romániában rablógyilkosságot követett el és aki valószínű, hogy magyar területre szökött. A rendőrség most újra körözi Margarács Pétert, a notorius szökevényt.

Baross-Szövetség közleménye. Motor és eséplőgéptulajdonos tagjaink figyelmét felhívjuk, hogy ipari vagy mezőgazdasági célra felhasználandó benzín esetleges igénylése ügyében iradánkkal az összeköttetést felvenni szíveskedjenek.

Tolvaj és orgazda. Nagy Jenő bankigazgatójánál lakott Nagy Margit cselédleány. A napokban kilépett szolgálati helyéről s más hova szerződött, de előző helyén ellopta a bankigazgató 5 darab ezüst evővilláját 700 korona értékben. Nagy Jenő napokkal előbb feljelentette Nagy Margitot a rendőrségen, hol megindult ellene a nyomozás. A nyomozás során kiderült, hogy az ellopt ezüst evőeszközöket eladta a Krámer-féle ékszerészüzletben. Krámer előbb letagadta az ezüst tárgyak megvételét, de utóbb a rendőrség rendelkezésére bocsátotta azokat. Krámer ellen orgazdaság, Nagy Margit ellen pedig lopás miatt eljárás indult.

Mi marad nekünk? Ezzel a felirással érdekes, szép plakátok jelentek meg a helybeli kereskedők kirakataiban. A „TEVÉL“ bocsátotta ki. Hü tolmácsai ezek a plakátok a trianoni gyilkos békének. Nézzük meg sokan és ismételjük: Nem, nem soha!

Mezőgazdasági gépek, ugymint 2 drb szenyagyújtó, 33 drb kapáló eke, 4 drb aratógép, 5 drb töltőgép ekéj Budapestén zártkörű versenyárgyalás útján értékesíttetnek. Tagoknak és érdeklődőknek a feltételek és megtekintési engedély ügyében felvilágosítást nyújt Baross Szövetség Debreczen, Kossuth-utca 7. sz.

Magyarország becsületes adós. A párisi lapok, különösen a Temps hosszasan foglalkozik Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter legutóbbi parlamenti beszédével, amely igen jó benyomást keltett. Különösen az a kitétel szerzett jó benyomást, hogy Magyarország becsületes adós, amely erejéhez képest teljesíteni fogja fizetési kötelezettségeit.

Cserhádi növénytermelés 2-ik kötet is megjelent. Atvehető Antalffy József könyvkereskedésében Szent Anna-utca.

Simonffy-utca 5. szám alatt van Kolsné nyakkendő terme.

A tőzsde.

Budapest, február 8. (Nemz. St. tel. jel.)
Értékpapírpiazz: Irányzat változatlan, zárlat felé élénkebb üzlet.

Valutapiac: Napoleon 17.15—17.60, angol font 20.50, dollár 542—48, francia frank 89, márka 804—887, lira 19.50—65, lei 717, szokol 680—91, korona dinár 14.30, osztrák korona 79, leugyel márka 64—65.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz **Simon György**
DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

Színház

Az elvált asszony. Hétfőn este táblás ház mellett ujtották fel a Csokonai színházban Fall Leo pompás operettjét, Az Elvált asszonyt. A remek operett, annak idején is sikerrel került bemutatásra. A közönség mindvégig nagy tetszéssel fogadta a jó előadást. **odan** Margit, **Buday** Ilona, **Szalma** Sándor, **Kubanyi** Andor és **Heltay** Andor újra tanujelét adták művészi készségüknek. **Torma** Zsiga, **Szendró** Gyula és **Rónai** Viktortól, ugyszintén **Mátray** és **Csolnakossytól** is precíz alakítást kaptunk. Külön ki kell emelnünk **odan** Margit II felvonásbeli toalettjét, mellyel valóban frappírozta a nagyszámú közönséget. Az előadás rendezése Petrik gondosságát dicsérte. A dirigens Müller Máttyás is helyén volt. A nagyszámú néző közönség sem volt háládatlan, a szereplők mindegyikét tapsviharral honorálta.

A Fehér est. A leányklub folyó hó 5-én nagyszabású művészestélyt rendezett a Csokonai színházban. Az estélyt **Pállfy** Béla, thérzianumi igazgató ünnepi beszéde vezette be, majd **Máron** Vera zongora játéka s **Barta** Irén bájos kis darabja a „Haza“ előadása után az est kiemelkedő pontja következett, mely kétségtelenül **Kardoss** Ilona énekszámja volt. Színezett s iskolázott hangján művészileg interpretált néhány klasszikus dalt. **Torma** Mihály **Virágénekeiből** Vass Lusy sok bájjal és precizitással előadott prologusa után a „Fehér lilium mennyegzőjét“ mutatta be a leányklub. Majd balett következett, mely után **Egyed** Lenke által komponált magyar toborzó tánc bemutatásával méltó gesztussal fejeződött be a fehér est, mely a legteljesebb siker jegyében játszódott le. Az estély műsorát, tekintettel a nagy érdeklődésre, hétfőn délután 3 órai kezdettel újrázták, melynek sikere hasonló volt a péntek estéhez. Ez alkalommal ifj. **Liszt** Nándor mondott hangulatos előljáró beszédet.

A zongora és a mezőszínház közleményei:
Szerdán (3) bérletben Az elvált asszony kerül színre.

Szigeti Jenő folyó hó 14-iki bucsufelélép-tére az előjegyzett jegyek kiválthatók.

Buffalo és Bill kalandor regény két részben 12 felvonásban. Első részét „A kalandornő“, bemutatja az Uránia. Jegyelővétel.

Mária Evere egy színésznő története 6 felvonásban és **Teddy** mint házibarat, vigjáték 3 felvonásban, ma utoljára az Apollóban.

Sport

Elismerés az atletikai kerület előadójának. Mint a Nemzeti Sport közli a MASZ atletikai szakosztálya sennyei **Oláh** István kerületi előadónak, az elmúlt két esztendőben nehéz viszonyok között kifejtett kiváló működéséért elismerését fejezte ki, Zuber Ferenc ügyvezető alelnök útján.

A DEAC női svéd tornatanfolyamára jelentkezett és még jelentkező hölgyeket értesítem, hogy a tornaórák kedden d. u. 3—4-ig és pénteken d. u. 4—5-ig lesznek megtartva a „Dóczy“ tanintézet tornatermében. Hadházy intéző.

A Tócsóskertben

Nemes-utca 7. sz. a.
950 □-ös területű föld

konyhakertészetre
KIVÁLÓAN ALKALMAS, rajta
jó készületű kis

kis lakóházzal,
gyümö csfakkal, kúttal

eladó.
Cím a kiadóban.

Apró hirdetések.

Eladó
7 hold szántóföld gabonával bevetve város alatt Sápsoni sorompó mellett kőút mentén. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth-utca 17.

Dada
középkori és mindenek szakácsné jelentkezzenek Bethlen-utca 4. E.

Aranyat
mindenfélé ezüstöt briliánsot, gyöngyöt vesz — Steiner Mihály Hatvan-u. 2. szám. I. emelet.

Kőváry és Altmann
szőlősek, Piac 42. Pannónia épület. Bármilyen e szakmába vágó munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

Koros Sándor
téli-szabó üzletében Piac-u. 60. Saját készítésű elegáns téli öltönyök kaphatók.

Mangalica kan
fajtenyészékes eladó. — Péterfia-u. 26.

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

Bor
négy hektó lehozatlan eladó. Vár-utca 8. szám.

Városi nyugdíjasok figyelmébe.

Felhívjuk azon városi nyugdíjasokat, özvegyeket és árvákat, akik kedvezményes jegyellátásban részesülnek és már cipőigényüket bejelentették, hogy az igényelt cipő számainak bejelentése végett a számvevőség IV. osztályánál (I. em 17. sz. szoba) f. hó 10-ig beazárolag saját érdekükben jelentkezzenek. Későbbi bejelentés figyelembe nem vétetik.

Só, petróleum, hordnyolt cserép, használt szekér és tagoknak cukor 172 koronáé is kapható a Hangya összes fiókjában.

Karboliniom
kapható
STERN festék-üzletében
Piac-utca 10. (Bikával szemben.)
Telefon 856.

Forgács István
művészi
Bádogos-u.

Hrabézy Zoltán és Társa

fest, tisztít és mos
felelősség mellett mindenféle ruhaneműt Agytoll tisztítás és fertőtlenítés rövidesen üzeme képes. — Gyár és főüzlet:

Széchenyi utca 42 sz.
Fióközlet Csapó-utca 30. Telefon 323.

Tuskófa

valamint Bükkfa boksa, szén vagon-télelkek kapható
Polyanszky Orest
tüzifa és szénkereskedőnél
Szoboszlai-ut J.B. Telefon 181.

MAKULATURA

kapható lapunk kiadójában
Piac-utca 59. szám alatt.

Régiséget,
műtárgyakat, festményeket **MAGAS**
ARON VÁSÁROL a „Arany Bika“
szállóban 1920. évi február hó 10-én
Kun Művészeti szalon
Budapestről.

Lapkihordó asszonyok

felvételnek lapunk kiadóhivatalában
Piac-utca 59. szám alatt